

Destruktiva sekter som samhällsfenomen

Rapport från en konferens i Uppsala 13 - 14 oktober 1994

Dramatik var det redan från början, ja redan före konferensen, som anordnades av Socialförvaltningen i Uppsala. Föreläsare och arrangörer hade länge utsatts för trakasserier och när vi konferensdeltagare infann oss för registrering på idylliska restaurang Flustret, hade vi passerat rader av plakatbärande demonstranter och försetts med en 24-sidig skrift av sedvanligt osmakligt slag. Som utgivare angavs "Aktionsgruppen mot förtryck av minoritetsreligioner". Vad striden gällde stod således klart från början.

Eftersom representanter för de minoritetssamfund som bildat denna aktionsgrupp också befanns vara med bland de ca 150 konferensdeltagarna, och snara att begära ordet, underhölls den här dramatiken tiden ut.

Den dramatiska höjdpunkten vill jag dock förlägga till det programslag där sex ungdomar, f.d. sektmedlemmar, berättade om sina osannolika upplevelser i sektvärlden.

Där var tjejen som efter gymnasiet, ensam, vilsen och med vaga planer, landat i New York, och som plötsligt blev kontaktad av några osedvanligt trevliga, men för övrigt normala, jämnåriga som berättade att redan nästa dag skulle en liten gratiskurs om fred och miljö så lägligt börja. Tre dagar blev veckor och månader, och "verkligheten" försvann mer och mer för huvuduppgiften: jakten

på Djävulen.

Den "andliga träningen" bestod bl.a. i att sälja tavlor och mot tvivlet anbefalldes kall dusch och fasta. I två år höll hon ut. "Men dom var ju *alldeles normala vanliga människor*. Stämde inte alls med den föreställning jag hade fått av hur tokiga sektmedlemmar skulle vara." Detta betonade alla (även föredragshållarna) som kanske den viktigaste kunskapen som borde förmedlas av skolan.

Där var syskonparet som fötts in i församlingen. De berättade om hur den alltför tyngande skuldbördan och straffdomen ("att mamma dog i cancer var ju vårt fel") till sist kom att leda in på den svåra vägen ut till "normallivet". Genomgående betonades *kontakten med andra drabbade* som den viktigaste hjälpen på denna väg. Lika genomgående berättades om den *brist på kunskap* man upplevt när man sökt hjälp hos sociala myndigheter, vilket stärkte upplevelsen av konferensens betydelse.

"Hade min församling fått ha en friskola hade jag nog aldrig tagit mig loss", sa en av ungdomarna. Den vanliga skolan hade hon upplevt som ett andningshål.

Med i raden på podiet satt också en 21-årig tjej, psykologistuderande, som inte tillhörde kategorin "f.d. sektmedlemmar". Hon hade fångats in av idrotten. När hon var 12, och löparstjärna, hade en "speciellt lämpad", 27-årig manlig tränare rekommenderats henne av idrottsklubben. Hans personliga träningsprogram hade också innehållit

en "mental" del, som kom att utveckla sig i ett slags psykoanalytisk riktning ("Jag måste berätta allt jag tänkte på och också berätta mina drömmar").

Efter ett år var hon helt dominerad, bröt med familjen och skolan, flyttade hem till mannen och utnyttjades sexuellt. Via sin syster kom hon så småningom i behandling hos en av konferensens föredragshållare, professorn i psykiatri vid University of California, Louis Jolyon West.

Föredragen behandlade ett brett spektrum av frågor: Hur känner man igen en destruktiv sekt? Vem går med? Varför lämnar man den? Rehabilitering. Människans rätt till integritet kontra religionsfrihet. Psykiska symtom. Missbruket av hypnosmetoder. Kyrkans roll och ansvar. Vit-makt-världen, ideologi-myologi-organisation. Föräldrarollen, skolans roll. Mind control. Vad säger lagen? Vad kan samhället göra?

Den sista frågan ställdes under den avslutande estradiskussionen, då riksdagsman Barbro Westerholm, som tidigare motionerat i frågan, lovade att verka för att en statlig utredning tillsätts, för att åtminstone kartlägga problemen.

En kartläggning av *omfattningen*, i USA, har visat att mellan 1 och 3 procent av befolkningen någon gång tillhör en destruktiv sekt.

Rune Lindkvist

Bra om sekter

Trend Tro och Tragedi är en liten enkel och bra sammanställning över de vanligaste sekterna i Sverige. Boken vänder sig till ungdomar i högstadiet för att presentera sådana sekter som utsätter sina medlemmar för en starkt styrande mental påverkan. Exempel på sådana som beskrivs i boken är Jehovas vittnen, Scientologikyrkan, Moonrörelsen och Livets ord.

Varje sekt beskrivs i korthet och därefter följer en personlig erfarenhet. Det kan vara en intervju med en medlem eller avhoppare, eller ibland en person som "avprogrammerats". Varje sektavsnitt följs av några diskussionsfrågor om hur det kan gå till att ansluta sig till en sekt, fastna i en sekt och hur man kan göra för att hjälpa någon att ta sig ut.

Boken kom ut 1993 från Umeå universitet och borde finnas på varje skola - och gärna läsas av många!

Håkan Marklund

Soltemplets Orden

Den 6 oktober 1994 och några dagar framåt var sekten Soltemplets Orden förstasidesstoff i de flesta tidningar. 48 sektmedlemmar hade påträffats döda i nedbrunna sektlokaler i två schweiziska byar. De båda sektledarna Joseph di Mambro och Luc Jouret återfanns bland de döda. Polisen trodde först att det rörde sig om ett kollektivt självmord, men noggrannare undersökningar visade att några av sektmedlemmarna hade mördats.

Scientologernas pengar

Scientologerna i USA har nyligen, inför ett beslut om skattefrihet, lämnat ifrån sig dokument till skatteverket. Av dessa framgick att scientologrörelsens tillgångar är över 400 miljoner dollar och att inkomsterna är nästan 300 miljoner dollar per år. Att rörelsen inte är fattig framgår av en del av dess utgiftsposter. Man har t ex betalat 7 miljoner dollar för bombsäkra dörrar till ett av de tre kassalv där Hubbards samlade verk ska förvaras, och 6 miljoner till en annonskampanj med anledning av en kritisk artikel i Time Magazine.

(Fribrevet nr 1, 1994)

Tid med barnen?

Den 6 november 1989 gav scientologernas ledning ut ett direktiv till alla medlemmar i Sea Org (scientologernas elitorganisation) som har barn. Direktivet kritiserade den praxis som utbildats inom organisationen att medlemmarna tillbringar en timme om dagen tillsammans med sina barn. (Annars uppfostras barnen väsentligen kollektivt.) Enligt direktivet är detta avbräck skadligt för verksamheten, och praxisen i fråga kan därför inte försvaras.

Amning är förmodligen ovanligt inom Sea Org, eftersom Ron L Hubbard var motståndare till amning.

(CANNews, december 1992)

TM i Moçambique

Presidenten i Moçambique, Joachim Chissano, mediterar enligt Transcendental Meditation (TM). Men säljer han sitt land till TM? Enligt uppgifter i huvudstadspressen har han lovat ut nyttjanderätten till 25 procent av landets yta på 50 år till Mahedco, "Maharishi's heaven on earth corporation". Företaget avser att där bli driva jordbruk, livsmedelsindustri och skolor.

Två reportrar från *Svenska Dagbladet* har nyligen besökt Moçambique och bli intervjuat Chissano. Denne förnekar att kontraktet är undertecknat, men bekräftar att diskussioner förs om att ställa ett omfattande landområde till TMs förfogande.

(SvD 23/10 1994)

Domslut mot Kristen vetenskap

I augusti 1993 dömdes Kristen Vetenskap (Christian Science) till ett skadestånd om 11,3 miljoner dollar för att ha orsakat en diabetessjuk pojkes död. Pojken, som bodde i Minnesota i USA, drabbades 1989 av diabetes. Hans mor och hennes man valde att förlita sig på helbrägdagörelse inom Kristen Vetenskap i stället för medicinsk vård. Stämningens ansökan hade lämnats in av pojkens frånskilde far. Detta är långtifrån första gången som Kristen Vetenskap skördat dödsoffer, men det är åtminstone i USA första gången som samfundet har drabbats av juridiska påföljder efter ett sådant dödsfall.

Pojkens mor blev däremot inte stämd för sin medverkan till hans död. Enligt domstolen skyddar delstatslagen "för-